

**PREZES URZĘDU
OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA WE WROCŁAWIU**

50-413 Wrocław, ul. Walońska 3-5
tel. (0-71) 34 46-587, (0-71) 34-05-920, fax (0-71) 34-05-922
E-mail: wroclaw@uokik.gov.pl

RWR 561-S-1/01/ZR

Wrocław, 13 lipca 2001

Decyzja DL WR 19 /2001

Na podstawie art. 104 kpa i art. 11 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 122, poz. 1319), w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpoznaniu sprawy wszczętej na wniosek Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Dzierżoniowie przeciwko Przedsiębiorstwu „Wodociągi i Kanalizacja” Sp. z o. o. z siedzibą w Dzierżoniowie **nie stwierdza** się stosowania przez Przedsiębiorstwo „Wodociągi i Kanalizacja” Sp. z o. o. praktyki ograniczającej konkurencję, polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku dostawy wody i odbioru ścieków w wyniku bezpośredniego narzucania gospodarstwom domowym cen nadmiernie wygórowanych w wysokości: 1,88 PLN za 1 m³ dostarczanej wody dla gospodarstw domowych i 1,50 PLN za 1 m³ odprowadzanych ścieków z gospodarstw domowych.

UZASADNIENIE

Do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura we Wrocławiu w dniu 22 stycznia 2001r. wpłynął wniosek Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Dzierżoniowie zwanego dalej **Rzecznikiem**, o wszczęcie postępowania administracyjnego przeciwko Wodociągi i Kanalizacja sp. z o.o. w Dzierżoniowie zwanej dalej **Spółką**.

We wniosku Rzecznik podniósł, iż Spółka na lokalnym rynku dostaw wody i odprowadzania ścieków wykorzystuje pozycję monopolistyczną poprzez stosowanie zawyżonych cen na usługi wobec konsumentów (dla grupy odbiorców: gospodarstwa domowe), które Spółka ustaliła na poziomie: 1,88 PLN za 1 m³ dostarczanej wody i 1,50 PLN za 1 m³ odprowadzanych

ścieków. Jego zdaniem za powyższym przemawia porównanie cen ustalonych przez Spółkę z analogicznymi stosowanymi przez przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne w Ząbkowicach i Świdnicy, a także fakt, iż różnice w cenach pobieranych od gospodarstw domowych i pozostałych odbiorców są znacznie większe w przypadku powyższych dwu przedsiębiorstw niż Spółki.

(Dowód: karta 1,2, 4-7)

W odpowiedzi na pismo Urzędu z dnia 20 marca 2001r. Spółka wyjaśniła, że stawki opłat za dostarczoną wodę i odprowadzanie ścieków ustala Rada Miasta Dzierżoniowa, a sieć wodociągowa należy do Spółki. Ponadto Spółka przesłała kalkulacje opłat za wodę i ścieki sporządzone na lata 1999, 2000 i 2001 wyjaśniając, że na przestrzeni 2000 roku znacznie wzrosły ceny materiałów, paliw, energii elektrycznej i gazowej. Największy jednak wzrost kosztów rodzajowych bo aż o 83,3 % wystąpił w pozycji – podatki, z uwagi na obciążenie od 2001r. podatkiem od nieruchomości wszystkich rurociągów i przewodów sieci rozdzielczej oraz budowli służących do odprowadzania i oczyszczania ścieków. Ustosunkowując się do zarzutów Rzecznika Spółka wyjaśniała, iż wysokość opłat za wodę i ścieki może być zróżnicowana dla gospodarstw domowych i pozostałych odbiorców tylko w przypadku wystąpienia udokumentowanej różnicy kosztów. W przypadku Spółki udokumentowana różnica kosztów występuje tylko w zakresie ponoszenia opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska oraz kosztów remontów oczyszczalni ścieków, które ulegają większej degradacji w wyniku oczyszczania ścieków przemysłowych.

(Dowód: karta 9-11)

W dniu 12 kwietnia Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura we Wrocławiu na wniosek Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Dzierżoniowie **wszczął postępowanie antymonopolowe** przeciwko przedsiębiorstwu Wodociągi i Kanalizacja sp. z o.o. z siedzibą w Dzierżoniowie w sprawie uznania za ograniczającą konkurencję i nakazania zaniechania stosowania praktyki polegającej na nadużywaniu przez Spółkę pozycji dominującej na lokalnym rynku dostaw wody i odprowadzania ścieków w Dzierżoniowie, w wyniku bezpośredniego narzucania gospodarstwom domowym cen nadmiernie wygórowanych w wysokości 1,88 zł/m² netto za dostawy wody dla gospodarstw domowych oraz 1,50 zł/m² netto za odprowadzanie ścieków z gospodarstw domowych, co mogło stanowić naruszenie art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o *ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 122, poz. 1319).

(Dowód: karta 18,19)

I. Przeprowadzenie przez organ antymonopolowy postępowanie dowodowe pozwoliło na ustalenie następującego stanu faktycznego:

1.1. Wnioskodawca: Powiatowy Rzecznik Konsumentów w Dzierżoniowie złożył wniosek o wszczęcie postępowania administracyjnego przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, działając na podstawie art.84 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*.

1.2. Uczestnik: Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. jest spółką prawa handlowego, utworzoną w 1997 r. i wpisaną do działu B rejestru handlowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy VI Wydział Gospodarczy Sekcja Rejestrowa w Wałbrzychu pod numerem 2253 . Spółka powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa komunalnego pn „Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji” z siedzibą w Dzierżoniowie.
(Dowód: karta 37-42)

Przedmiotem działalności Spółki jest wszelka działalność wodno-kanalizacyjna, a w szczególności:

1. wykonywanie usług z zakresu gospodarki wodno-ściekowej – produkcji wody, jej uzdatniania oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków,
2. wykonywanie usług związanych z realizacją:
 - przyłączy wod.-kan.,
 - naprawy i legalizacji wodomierzy,
 - wynajmu środków transportu i inne.

Obszarem działania Spółki jest obszar gmin:

- Dzierżoniów;
- Bielawy;
- Pieszycy;
- Piława Górna;
- Niemcza;
- gmina wiejska Dzierżoniów.

(Dowód: karta 31, 38)

Stawki opłat za świadczone przez Spółkę usługi w latach 1999-2001 wynosiły:

Dostawa wody	Rok 1999	Rok 2000	Rok 2001
Gospodarstwa domowe	1,50 zł/m ³	1,65 zł/m ³	1,88 zł/m ³
Pozostali odbiorcy	1,96 zł/m ³	2,16 zł/m ³	2,49 zł/m ³

Odbiór ścieków	Rok 1999	Rok 2000	Rok 2001
Gospodarstwa domowe	1,15 zł/m ³	1,28 zł/m ³	1,50 zł/m ³
Pozostali odbiorcy	1,52 zł/m ³	1,72 zł/m ³	2,00 zł/m ³

(Dowód: karta 54)

Jak przedstawiono wyżej, dla gospodarstw domowych Spółka ustala niższe opłaty za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków niż dla gospodarstw domowych. Wyższe opłaty dla grupy pozostałych odbiorców wynikają zarówno z wyższych opłat za pobór wody ze środowiska (zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1993 r. w sprawie opłaty za szczególne korzystanie z wód i urządzeń wodnych - Dz. U. Nr 133, poz. 637 z późn. zm.), jak i większych kosztów remontów oczyszczalni ścieków, które ulegają większej degradacji w wyniku oczyszczania ścieków przemysłowych.

(Dowód: karta 32)

1.3. Stawki opłat za dostarczoną wodę i odprowadzanie ścieków ustala Rada Miasta Dzierżoniowa, a sieć wodociągowa należy do Spółki, która jednocześnie tą siecią zarządza. Z przesłanych przez Spółkę kalkulacji opłat za wodę i ścieki sporządzanych na lata 1999, 2000 i 2001 widać, że na przestrzeni 2000 roku znacznie wzrosły ceny materiałów, paliw, energii elektrycznej i gazowej. Największy jednak wzrost kosztów rodzajowych bo aż o 83,3 % wystąpił w pozycji – podatki, z uwagi na obciążenie od 2001r. podatkiem od nieruchomości wszystkich rurociągów i przewodów sieci rozdzielczej oraz budowli służących do odprowadzania i oczyszczania ścieków. Ustosunkowując się do zarzutów Rzecznika Spółka wyjaśniała, iż wysokość opłat za wodę i ścieki może być zróżnicowana dla gospodarstw domowych i pozostałych odbiorców tylko w przypadku wystąpienia udokumentowanej różnicy kosztów. W przypadku Spółki udokumentowana różnica kosztów występuje tylko w zakresie ponoszenia opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska oraz kosztów remontów oczyszczalni ścieków, które ulegają większej degradacji w wyniku oczyszczania ścieków przemysłowych.

Spółka ustosunkowując się do zarzutu postawionego w postanowieniu o wszczęciu postępowania administracyjnego stwierdziła, iż zarzut Powiatowego Rzecznika Konsumentów uważa za bezpodstawny, gdyż zmierza on do tego aby obniżyć opłaty dla gospodarstw domowych kosztem innych grup odbiorców. Takie działanie jest zdaniem Spółki niedozwolone w świetle obowiązujących przepisów, które nie dopuszczają prokonsumenckiego sposobu prowadzenia polityki cenowej poprzez subsydiowanie jednej grupy odbiorców kosztem drugiej.

Kalkulacja stawek opłat dla gospodarstw domowych sporządzana jest w oparciu o przewidywane wykonanie kosztów roku poprzedniego i planowane na rok którego dotyczy kalkulacja. Spółka prowadzi kalkulację cen jednostkowych odrębnie dla gospodarstw domowych i odrębnie dla pozostałych odbiorców. Analizując rok 2000 stwierdzono, że na sprzedaży wody i ścieków dla gospodarstw domowych Spółka poniosła stratę, ponieważ:

- stawki opłat nie zostały wprowadzone od stycznia, lecz od lutego 2000,
- ilość m³ którą przewidywano uległa znacznemu zmniejszeniu w stosunku do przyjętej w kalkulacji,
- koszty produkcji uległy zwiększeniu w związku z koniecznością dostosowywania jakości wody i ścieków do warunków wynikających z zaostrzonych parametrów wprowadzonych Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 4 września 2000r.

W sytuacji gdy koszt dostawy wody w roku 2000 kształtował się na poziomie 1,79 zł/m³ – stawka za rok 2001 w wysokości 1,88 zł/m³, zdaniem Spółki, jest nie tylko nie wygórowana, lecz nie pokrywająca wzrostu kosztów wynikającego ze wskaźnika inflacji. Stawka opłat za wodę dla gospodarstw domowych kalkulowana jest bez zysku.

(Dowód: karta 9-17, 31-36)

1.4. Wyniki finansowe na działalności podstawowej Spółki, jaką jest dostarczanie wody i odbiór ścieków przedstawiają się następująco:

		2000
1.	Przychody (zł)	14 958 427
2.	Koszty	14 679 158
3.	Zysk	279 269
4.	Rentowność sprzedaży	1,9%

Dowód (karta 35)

Ogólnie w roku 2000 na działalności podstawowej związanej ze sprzedażą wody i odbiorem ścieków Spółka osiągnęła rentowność brutto w wysokości 1,9 %, ale na sprzedaży dla samych gospodarstw domowych poniosła stratę. Ponadto, mimo uzyskania przez Spółkę wyniku dodatniego (zysku) z działalności w zakresie dostawy wody i odbioru ścieków (279 269 zł), wykazała ona stratę (łącznie 482 924 zł) na dostawie wody i odbiorze ścieków dla grupy gospodarstw domowych. Strata została pokryta w szczególności z zysku osiągniętego z pozostałych działalności: z wynajmu sprzętu mechanicznego, remontów wodomierzy, remontów pomp głębinowych, prowadzonych usług laboratoryjnych i czyszczeniu na zlecenie kanalizacji deszczowej.

(Dowód: karta 33, 35, 36)

1.5. Narzut zysku kalkulacyjnego w stosunku do kosztów własnych wykazany w poniższej tabeli przedstawia się następująco:

Tabela 1

WODA	1999	2000	2001
Gosp. Domowe	0%	0%	0%
Pozostali odbiorcy	10%	10%	10%

Tabela 2

ŚCIEKI	1999	2000	2001
Gosp. Domowe	15%	10%	10%
Pozostali odbiorcy	15%	10%	10%

(Źródło danych w tabeli 1 i 2: karta 54, 88)

II. Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, organ antymonopolowy zważył co następuje:

Uczestnik postępowania, będący osobą prawną (działający w formie jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością) jest przedsiębiorcą w rozumieniu art.4 ustawy antymonopolowej powołanym m.in. do wykonywania zadań własnych gminy w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty.

Dla stwierdzenia praktyki ograniczającej konkurencję określonej w art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów* muszą być spełnione następujące przesłanki:

- posiadanie przez przedsiębiorcę na rynku właściwym pozycji dominującej,
- narzucanie gospodarstwom domowym cen nadmiernie wygórowanych za 1 m³ dostarczanej wody za 1 m³ odprowadzanych ścieków, w stosunku do wartości świadczenia.

Zgodnie z art. 4 pkt 9 poprzez pozycję dominującą rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40 %.

Zachowania przedsiębiorców odbywają się w strukturze rynkowej, istotne znaczenie ma więc określenie rynku właściwego w niniejszej sprawie. Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Sądu Antymonopolowego w sprawach o stosowanie praktyk monopolistycznych, należy dążyć do możliwie wąskiej segmentacji rynku. Im więcej, bardziej szczegółowo (jak wskazuje Sąd Antymonopolowy w orzeczeniu z dnia 4 października 1993 r. - sygn. akt XVII Amr 29/93, *Wokanda* 1994 r. Nr 3), uda się wyodrębnić rynek tak w ujęciu

produktowym (przedmiotowym), jak i terytorialnym, tym większy w nim udział może mieć określony przedsiębiorca, co wyznacza poziom jego dominacji i zarazem wskazuje ograniczenia jakie stwarza mu ustawa antymonopolowa. W przeciwnym bowiem przypadku trudno byłoby znaleźć podmiot o pozycji dominującej co powodowałoby, iż ograniczenia antymonopolowe straciłyby sens. Rynek właściwy w znaczeniu podmiotowym odnosi się do towarów w znaczeniu art.4 pkt 6 ustawy o *ochronie konkurencji i konsumentów* (m.in. rzeczy, usługi). W przedmiotowej sprawie towarem oferowanym nabywcom przez Uczestnika postępowania jest **usługa dostawy wody i odbioru ścieków**. Tak więc w aspekcie produktowym przedsiębiorca operuje na rynku dostaw wody i odbioru ścieków.

Z uwagi na technologię dostarczania wody i odbioru ścieków (siecią wodno-kanalizacyjną) rynek w aspekcie geograficznym wyznaczany jest przez powyższą sieć należącą do Spółki. Na rynku dostaw wody i odbioru ścieków w Dzierżoniowie Spółka jest monopolistą naturalnym (sieciovym), gdyż jest zarówno właścicielem sieci, jak i nią zarządza (eksploatuje).

Na tak wyznaczonym rynku właściwym Spółka nie spotyka się z żadną konkurencją, w związku z czym zajmuje pozycję dominującą. Posiada on zatem na tym rynku siłę rynkową, przy użyciu której może zapobiegać nie tylko efektywnej konkurencji, ale i działać w dużym stopniu niezależnie od zachowania swych kontrahentów, a w szczególności eksploatować swoją pozycję rynkową ich kosztem.

W związku z powyższym została spełniona pierwsza z przesłanek zastosowania art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy o *ochronie konkurencji i konsumentów*, tj. posiadanie przez Spółkę pozycji dominującej.

Jeżeli chodzi o drugą przesłankę hipotezy art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej tj. pobieranie nadmiernie wygórowanych cen w rozumieniu art.4 pkt 7 ww. ustawy, to należy wskazać, iż miernikami pomocnymi przy określeniu czy Spółka stosuje ceny nadmiernie wygórowane za dostawę wody i odprowadzanie ścieków dla gospodarstw domowych będą:

1. Miernik kosztów (kalkulacja ceny 1 m³ wody i ścieków),
2. Miernik dynamiki wzrostu cen 1 m³ wody i ścieków w Dzierżoniowie w latach 1999-2001 w poszczególnych grupach odbiorców (gospodarstwa domowe i pozostali odbiorcy);
3. Porównanie cen 1 m³ wody i ścieków w Dzierżoniowie z cenami obowiązującymi w innych miastach Dolnego Śląska o podobnej ilości mieszkańców (głównie w przedziale 25 - 50 tys. mieszkańców) i porównanie mierników dynamiki wzrostu cen 1 m³ wody i ścieków w Dzierżoniowie z miernikami dynamiki wzrostu cen w innych miastach Dolnego Śląska o podobnej ilości mieszkańców;

4. Wielkość zysku na sprzedaży 1 m³ wody i ścieków.

Ad.1.

Ceny dostarczania wody i odprowadzania ścieków kalkulowane są na podstawie art. 107 ust. 3 ustawy z dnia 24 października 1974 r. - *Prawo wodne* (Dz. U. Nr 38, poz. 230 ze zm.) a szczegółowe zasady ustalania opłat za dostawę wody i odprowadzanie ścieków uregulowane zostały w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18.12.1996 r. w *sprawie urządzeń zaopatrzenia w wodę i urządzeń kanalizacyjnych oraz zasad ustalania opłat za wodę i odprowadzanie ścieków* (Dz. U. Nr 151, poz.716 z późn. zm.). Podstawę do ustalania opłat stanowią planowane roczne koszty utrzymania i eksploatacji urządzeń zaopatrzenia w wodę i urządzeń kanalizacyjnych powiększone o narzut zysku. Cenę 1 m³ wody ustala się dzieląc podstawę czyli planowane koszty własne przez planowaną ilość pobranej wody i odprowadzanych ścieków w danym okresie. Rada gminy może ustalić niższą opłatę dla gospodarstw domowych lecz opłata ta nie może być niższa od wynikającej z ponoszonych kosztów chyba, że gmina wskaże własne środki na pokrycie powstałego deficytu.

Z zebranego materiału dowodowego wynika, że przedsiębiorstwo Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o. o. sporządzając kalkulację kosztów jednostkowych dostarczania 1 m³ zastosowało się do ww. rozporządzenia opierając swoje wyliczenia ceny jednostkowej na planowanych rocznych kosztach utrzymania i eksploatacji urządzeń zaopatrzenia w wodę.

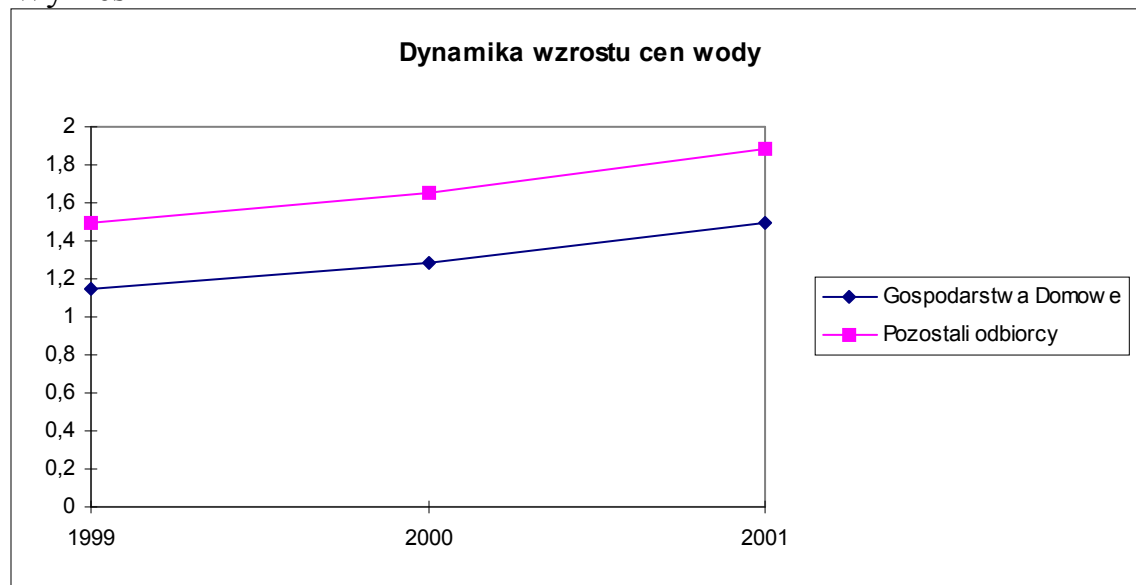
Ad.2.

W latach 1999-2001 ceny za 1 m³ dostarczanej wody i odprowadzanych ścieków kształtowały się następująco dla poszczególnych grup odbiorców (ceny w PLN netto):

Tabela 3

WODA	1999	2000	2001
Gospodarstwa Domowe	1,15	1,28	1,50
Dynamika w %		111%	117%
Pozostali odbiorcy	1,50	1,65	1,88
Dynamika w %		110%	114%

Wykres 1

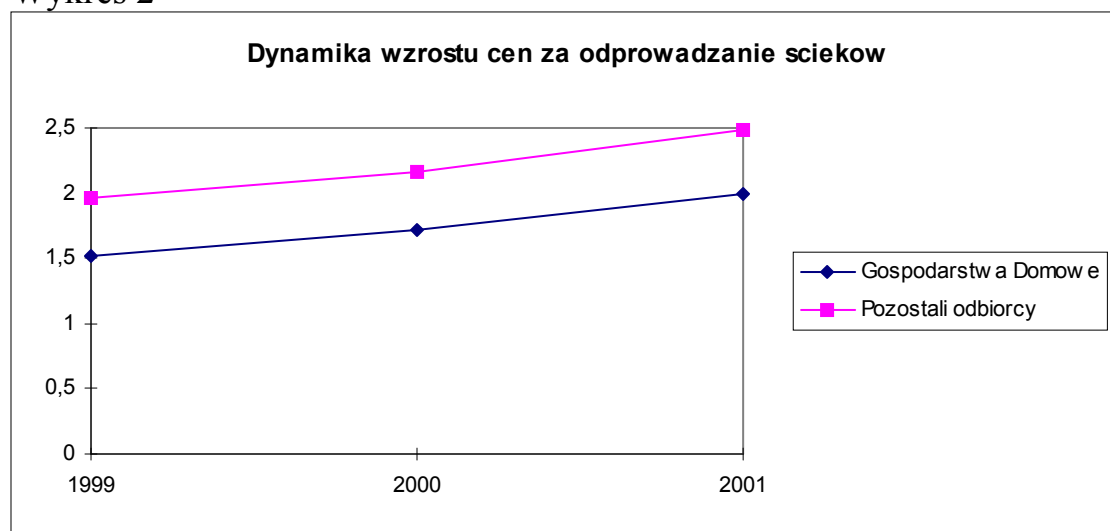

(Źródło danych w tabeli i wykresie: karta 54, 88)

Tabela 4

ŚCIEKI	1999	2000	2001
Gospodarstwa Domowe	1,52	1,72	2,00
Dynamika w %		113%	116%
Pozostali odbiorcy	1,96	2,16	2,49
Dynamika w %		110%	115%

Wykres 2

(Źródło danych w tabeli i wykresie: karta 54, 90)

Przedstawione dane i wykresy pokazują, że dynamika wzrostu cen stosowanych za wodę i ścieki przez Spółkę dla gospodarstw domowych przebiegała na nieco wyższym poziomie niż dla pozostałych odbiorców. Łącznie w okresie 1999-2001 ceny opłat stosowanych przez Spółkę wzrosły:

- dla gospodarstw domowych: woda o 30,4 %, ścieki o 31,6 %;
- dla pozostałych odbiorców: woda o 25,3%, ścieki o 27%.

Przy różnicowaniu opłat za wodę i ścieki, Spółka postępuje zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 1996 r. (Dz. U. Nr 151, poz. 716) w *sprawie urzędzeń zaopatrzenia w wodę i urzędzeń kanalizacyjnych* zezwalającym na zróżnicowanie cen dla gospodarstw domowych i pozostałych odbiorców w przypadku wystąpienia udokumentowanej różnicy kosztów utrzymania i eksploatacji urzędzeń z uwagi na potwierdzoną różnicę w kosztach może zastosować większe zróżnicowanie w odniesieniu do podmiotów gospodarczych a gospodarstw domowych (§ 3 ust. 2b).

Różnicowanie cen przy braku różnicy wspomnianych kosztów (lub niezgodnie z nimi) byłoby postępowaniem niezgodnym z przepisami ww. rozporządzenia, a także - w sytuacji subsydionowania jednej grupy odbiorców kosztem drugiej - naruszeniem art.8 ust.2 pkt 3 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*.

Tak więc zarzut Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Dzierżoniowie o zbyt małe zróżnicowanie opłat za wodę i ścieki w cenniku stosowanym przez Spółkę w Dzierżoniowie dla gospodarstw domowych i pozostałych odbiorców należy w świetle powyższych przepisów uznać za bezzasadny.

Ad.3.

Opłaty za wodę i ścieki ustalane przez gminę w trybie przytaczanego wyżej Rozporządzenia Rady Ministrów w *sprawie urzędzeń zaopatrzenia w wodę i urzędzeń kanalizacyjnych*, zgodnie z orzecznictwem Sądu Antymonopolowego (wyrok SAM z dnia 26 lutego 1993 r., sygn. akt XVII Amr 35/93, *Wokanda* 1993, Nr 7), podlegają kryteriom ceny nadmiernie wygórowanej o której mowa w art. 8 ust.2 pkt 1 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów* (w poprzedniej ustawie z 24 lutego 1990 r. *o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów* - w art. 7 ust.1 pkt 3).

Należy zaakcentować, iż stosowanie wyłącznie kryteriów kosztowych przy badaniu możliwości stosowania przez Spółkę cen nadmiernie wygórowanych nie byłoby miarodajne, gdyż podmiot o pozycji dominującej nie poddawany konfrontacji ze strony konkurentów ma łatwą możliwość w kalkulowaniu do ceny pozornych kosztów działalności, co jest z drugiej strony trudne do udowodnienia. Dlatego, aczkolwiek podstawą dla ustalania opłat za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków winny być kryteria kosztowe wskazane w § 3

ust. 2a cytowanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów, niemniej jednak ich wysokość nie może w ostatecznym rozrachunku nadmiernie różnić się od opłat pobieranych przez konkurentów działających w podobnych warunkach na innych rynkach.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Antymonopolowego zakaz pobierania nadmiernie wygórowanych cen, nie zawiera w tym względzie żadnych kryteriów, zaś stosowanie do towarów (usług) wytwarzanych przez podmiot o pozycji monopolistycznej kryteriów kosztowych jest wysoce niecelowe. Podmiot ten bowiem, jako nie poddawany konfrontacji ze strony konkurentów ma łatwą możliwość wkalkulowywania do ceny pozornych kosztów działalności. Z omawianych zatem względów w piśmiennictwie (por. Witold Modzelewski: „Zakazane praktyki cenowe monopolistycznych podmiotów gospodarczych”; *Przeгляд Sądowy* 1992, Nr 3) wskazuje się na potrzebę porównywania cen potencjalnych konkurentów funkcjonujących na innych rynkach (wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 26 lutego 1993 r., sygn. akt XVII Amr 35/93, *Wokanda* 1993, Nr 7). Tak więc należy porównać ceny stosowane przez taki podmiot z cenami potencjalnych konkurentów, prowadzących tożsamą działalność, ale na innych porównywalnych rynkach, czyli w innych miejscach. Orzecznictwo antymonopolowe przy ocenie kryteriów ceny nadmiernie wygórowanej odchodzi od analizy kosztowej, obarczonej w dużej mierze uwarunkowaniami subiektywnymi danego sprzedawcy na rzecz bardziej obiektywnych kryteriów porównawczych których zastosowanie wskaże jak przedmiotowe opłaty kształtują się na tle opłat konkurencji (wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 31 stycznia 1996 r., sygn. akt XVII Amr 60/95).

W toku postępowania dowodowego dokonano analizy porównawczej cen za 1 m³ wody i ścieków w Dzierżoniowie z cenami obowiązującymi w innych miastach Dolnego Śląska o podobnej liczbie mieszkańców do miasta Dzierżoniów (ok. 39 tys. mieszkańców w 2000 r.). Do analizy wybrano głównie miasta z przedziału 25 - 50 tys. mieszkańców: Jawor, Nowa Ruda, Oleśnica, Oława, Strzelin, Ząbkowice Śl., Zgorzelec, Świdnica, Głogów i Lubin (trzy ostatnie miasta liczą powyżej 50 tys. mieszkańców). Dokonano także porównania mierników dynamiki wzrostu cen wody i ścieków w Dzierżoniowie z miernikami dynamiki wzrostu cen ww. miastach Dolnego Śląska o podobnej ilości mieszkańców.

Tabela 5 (ceny netto za 1 m³ dla gospodarstw domowych)

Lp	Miejscowość	Gospodarstwa Domowe		Pozostali Odbiorcy	
		woda	ścieki	woda	ścieki
1.	Dzierżonów	1,88	1,50	2,49	2,00
2.	Głogów	1,72	1,98	2,42	3,70
3.	Jawor	1,28	1,40	2,60	3,02
4.	Lubin	2,04	1,70	2,75	2,33
5.	Nowa Ruda	2,01	1,86	2,90	2,48
6.	Oleśnica	1,21	1,59	2,52	1,59
7.	Oława	1,36	1,57	1,84	1,90
8.	Strzelin	1,89	2,20	2,88	2,20
9.	Świdnica	1,49	1,82	2,68	2,45
10.	Ząbkowice Śl.	1,57	1,03	3,48	2,52
11.	Zgorzelec	1,50	1,14	2,98	2,46

(Źródło danych w tabeli 5: karta 54, 56, 59, 60, 81, 92-104)

Zestawienie pokazuje, że ceny za 1 m³ wody dla gospodarstw domowych w Dzierżonowie są jedne z wyższych spośród analizowanych miast (drożej jest tylko w 3 miastach: Lubinie, Nowej Rudzie i Strzelinie). Z kolei opłaty za 1 m³ odprowadzanych ścieków dla gospodarstw domowych należą w Dzierżonowie do jednych z najniższych spośród analizowanych miast (taniej jest tylko w 3 miastach: Jaworze, Ząbkowicach Śl. i Zgorzelcu).

Dynamika wzrostu cen za wodę i ścieki w latach 1999-2001 przedstawiała się w Dzierżonowie i wybranych do analizy miastach w sposób następujący:

Tabela 6

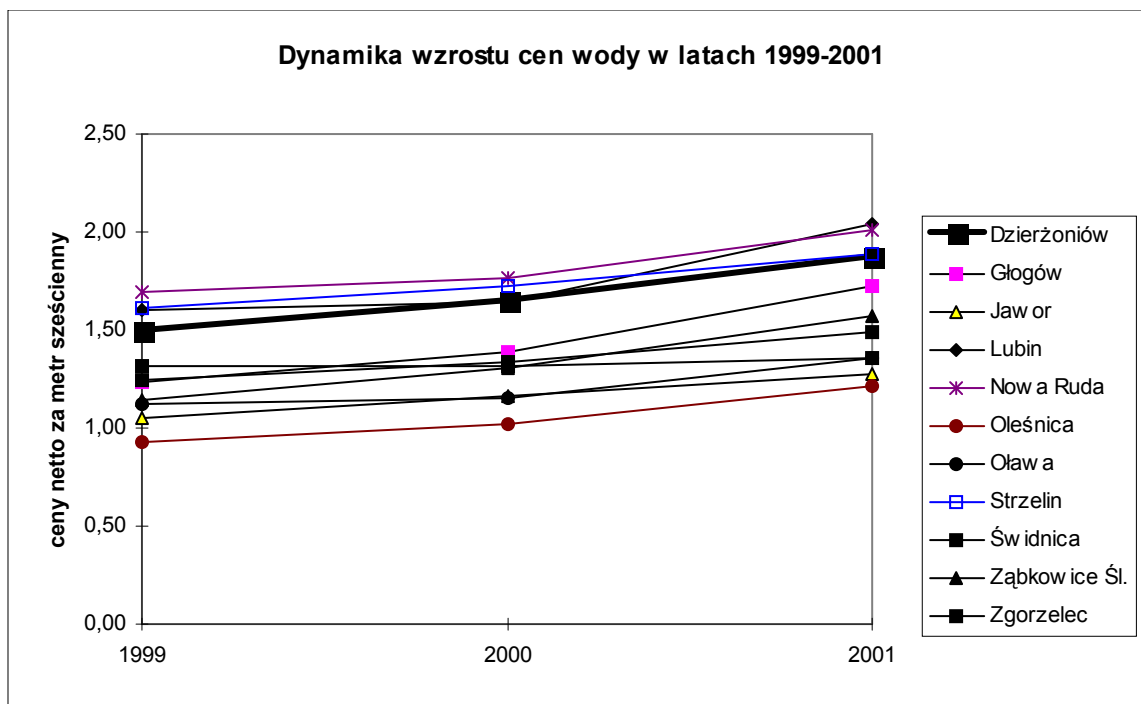
Dynamika wzrostu cen za wodę i ścieki w latach 1999-2001

Ceny netto za 1 m³ dla gosp. domowych

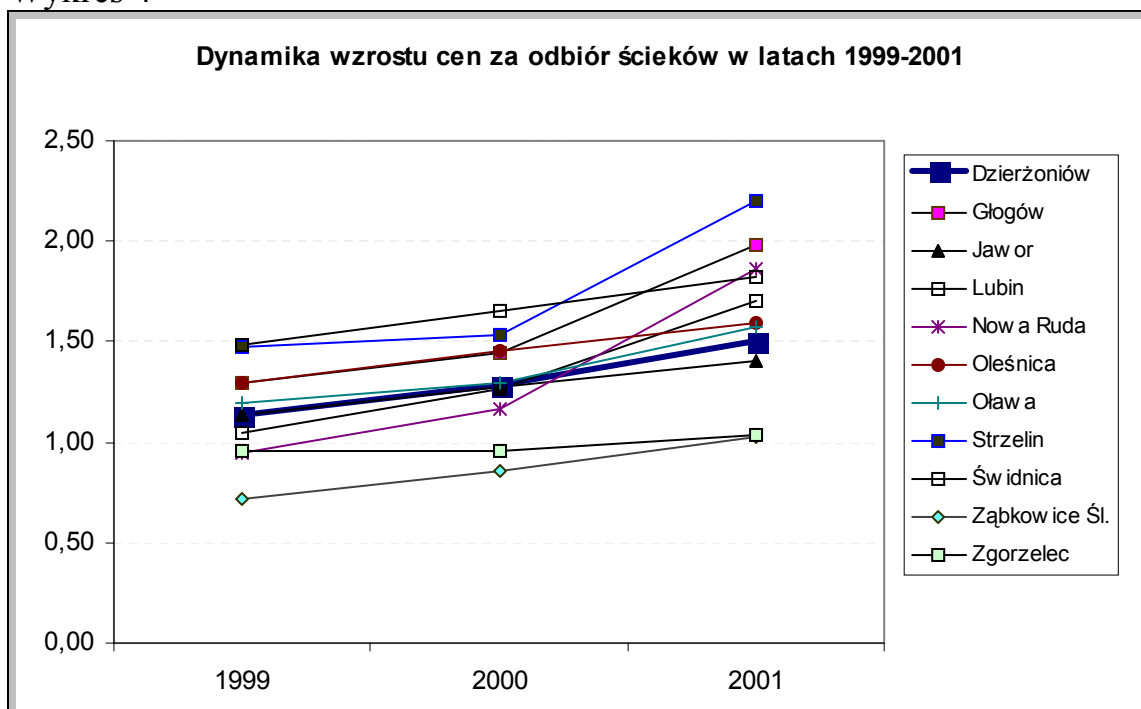
Lp	Miejscowość	woda			dynamika % 1999-2001	ścieki			dynamika % 1999-2001
		1999	2000	2001	woda	1999	2000	2001	ścieki
1.	Dzierżonów	1,50	1,65	1,88	25%	1,14	1,28	1,50	32%
2.	Głogów	1,23	1,38	1,72	40%	1,29	1,45	2,42	88%
3.	Jawor	1,05	1,16	1,28	22%	1,14	1,27	1,40	23%
4.	Lubin	1,60	1,64	2,04	28%	1,05	1,26	1,70	62%
5.	Nowa Ruda	1,69	1,77	2,01	19%	0,95	1,17	1,86	96%
6.	Oleśnica	0,93	1,02	1,21	30%	1,29	1,45	1,59	23%
7.	Oława	1,12	1,15	1,36	21%	1,20	1,29	1,57	31%
8.	Strzelin	1,61	1,72	1,89	17%	1,47	1,53	2,20	50%
9.	Świdnica	1,25	1,34	1,49	19%	1,48	1,65	1,82	23%
10.	Ząbkowice Śl.	1,14	1,31	1,57	38%	0,72	0,86	1,03	43%
11.	Zgorzelec	1,32	1,32	1,36	3%	0,96	0,96	1,04	8%
		średnia			23%	średnia			43%

(Źródło danych w tabeli: karta 54, 56, 59, 60, 81, 88-104)

Wykres 3

Wykres 4

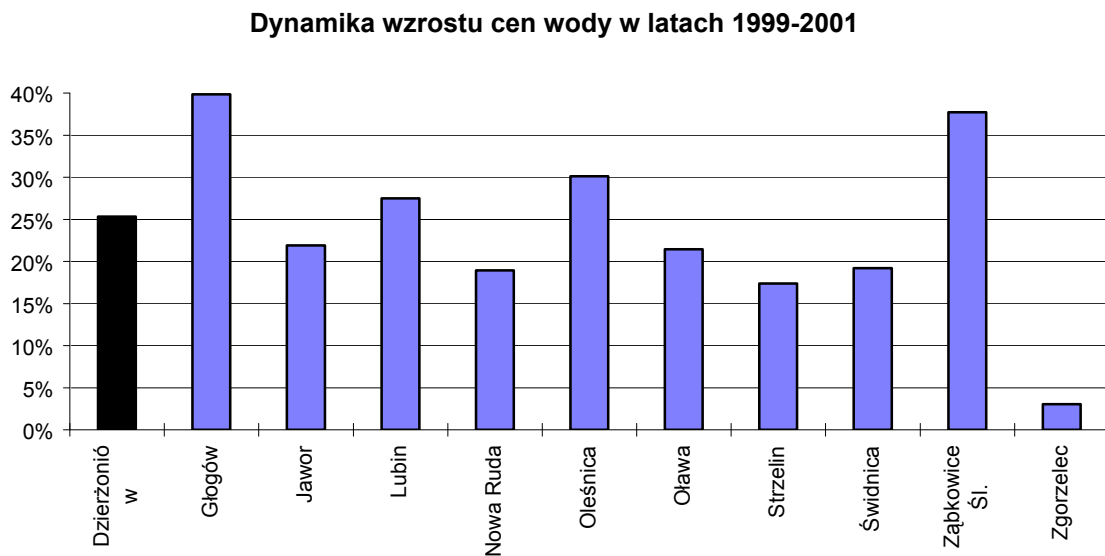
(Źródło danych w wykresach 3 i 4: karta 54, 56, 59, 60, 81, 88-104)

Jak wynika z przedstawionych wykresów dynamika wzrostu ceny za 1 m³ wody dla gospodarstw domowych w Dzierżoniowie nie odbiega od tendencji występujących w pozostałych analizowanych miastach (wykres 3). Jeśli zaś chodzi o wzrost ceny 1 m³ ścieków dla gospodarstw domowych w

Dzierżoniowie, to w badanym okresie miał on nawet znacznie łagodniejszy przebieg niż w większości analizowanych miast. (wykres 6).

Procentowy przyrost cen za wodę i ścieki w okresie 1999-2001 w Dzierżoniowie i w wybranych do analizy miastach obrazują poniższe wykresy:

Wykres 5

Wykres 6

(Źródło danych w wykresach 5 i 6: karta 54, 56, 59, 60, 81, 88-104)

Wykresy 5 i 6 obrazują, że pod względem przyrostu procentowego cen za 1 m³ wody i ścieków dla gospodarstw domowych, opłaty w Dzierżoniowie mieszczą się przy porównaniu z analizowanymi miastami na średnim poziomie

(kolejno 5 i 6 miejsce pod względem wielkości procentowego wzrostu cen spośród 11 miast).

Ad.4.

Zebrany materiał dowodowy wskazuje, iż Spółka sporządzając kalkulację kosztów jednostkowych dostarczania 1 m³ wody stosowała dla gospodarstw domowych za lata 1999-2001 narzut zysku w wysokości 0%, natomiast dla ścieków: 15% - w 1999 r. i 10% - za lata 2000-2001 (zgodnie z danymi przedstawionymi wyżej w tabelach 1 i 2). Ponadto zarówno z działalności dostarczania wody, jak i odbioru ścieków dla grupy gospodarstw domowych Spółka wykazała stratę.

Wyniki Spółki z działalności na produkcji i sprzedaży wody oraz z odprowadzania ścieków dla gospodarstw domowych przedstawiały się następująco (dane za 2000 r.):

Tabela 7

1.	Przychody ze sprzedaży (PLN)	8 021 745
2.	Koszty produkcji i dostawy (PLN)	8 504 669
3.	Strata (PLN)	482 924
3a.	Strata na dostawach wody	441 555
3b.	Strata na odprowadzaniu ścieków	41 369

(Źródło danych w tabeli: karta 36)

Strata ta została pokryta przez Spółkę w szczególności z zysku osiągniętego z pozostałych działalności: z wynajmu sprzętu mechanicznego, remontów wodomierzy, remontów pomp głębinowych, prowadzonych usług laboratoryjnych i czyszczeniu na zlecenie kanalizacji deszczowej.

(Dowód: karta 33, 35, 36)

W poniższej tabeli zestawiono uzyskiwane marże z dostawy wody i odprowadzania ścieków w analizowanych miejscowościach:

Tabela 8

Lp	Miejscowość	Gospodarstwa Domowe		Pozostali Odbiorcy		Uzyskiwana Marża	
		woda	ścieki	woda	ścieki	woda	ścieki
1.	Dzierżonów	1,88	1,50	2,49	2,00	ujemna*	ujemna*
2.	Głogów	1,72	1,98	2,42	3,70	10%	10%
3.	Jawor	1,28	1,40	2,60	3,02	10%	10%
4.	Lubin	2,04	1,70	2,75	2,33	0,01 PLN/m ³ *	ujemna*
5.	Nowa Ruda	2,01	1,86	2,90	2,48	ujemna*	ujemna*
6.	Oleśnica	1,21	1,59	2,52	1,59	6%	6%
7.	Oława	1,36	1,57	1,84	1,90	0%*	0%*
8.	Strzelin	1,89	2,20	2,88	2,20	0%	0%
9.	Świdnica	1,49	1,82	2,68	2,45	ujemna	ujemna*
10.	Ząbkowice Śl.	1,57	1,03	3,48	2,52	0%	0%
11.	Zgorzelec	1,50	1,14	2,98	2,46	0%	0%

*uwzględniono marżę uzyskiwaną tylko przy obsłudze gosp. domowych
(Źródło danych w tabeli 9: karta 54, 56, 59, 60, 81, 88-104)

Powyższe dane wskazują, że w większości analizowanych miejscowości (w tym także w Dzierżonowie) przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne nie wykazują zysku z działalności sprzedaży wody i odprowadzania ścieków. Tak więc dokonana wyżej analiza porównawcza cen wydaje się tym bardziej miarodajna.

Reasumując, przeprowadzona analiza ekonomiczno-finansowa oraz analiza porównawcza wykazała, iż ceny pobierane przez Spółkę w wysokości 1,88 PLN za 1 m³ dostarczanej wody dla gospodarstw domowych i 1,50 PLN za 1 m³ odprowadzanych ścieków z gospodarstw domowych, nie mają charakteru cen nadmiernie wygórowanych w rozumieniu art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej.

W tym stanie rzeczy wobec braku spełnienia drugiej przesłanki z art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej brak jest podstaw do stwierdzenia stosowania zarzucanej Spółce praktyki monopolistycznej.

Mając powyższe na względzie, orzeczono jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji przysługuje Stronom odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

Z up. Prezesa UOKiK
Dyrektor Delegatury UOKiK we Wrocławiu
Zbigniew Jurczyk

Otrzymują:

- 1) Powiatowy Rzecznik Konsumentów
Rynek 27
58-200 Dzierżoniów
- 2) Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o. o.
ul. Kilińskiego 25a
58-200 Dzierżoniów
- 3) UOKiK Warszawa
- 4) a/a